

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztv ni. politikasni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo.
Naprej placilo: 1/2 leta 24.,
1/4 12., meszecsno 4., V zvuñ-
sztv 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vasár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 évre
24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelsztvo i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA
Rokopiszi sze eszi posilajo i sze
ne vrnejo. — Kéziratok ideküld-
dendők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 1'50., réden veliki 1'—.,
máli oglasz 0'70 Din. i dávek.
Pri vecskrát popüszit.

Hirdetési árak négyzett cm.
ként: Nyilttér és hasonlók
1'50., rendes hirdetés 1'—.,
Apró hirdetés 0'70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm.

Tezski cajti.

Vezdásnyem vrejmeni je nikaj nej
csüdnoga, csi sze z lüdmí tak posztoupa,
ka szmo nigda za nekulturno pravli. Dnesz-
dén moremo na tiszto praviti ka tak je
dobro, stero szmo nigda obszoudili. I tou
znamenüje pokvarjenoszt lüdsztva nej sza-
mo ki tak delajo, nego i kí tak szoudijo.
ár je z-niedne sztráni nej namesztno. Jesz-
tejo lüdjé escse, kí bi mogli meti nepok-
varjeni csüt i düsnovejszt, ár szo za volo
toga sztojécsi na preszvetsenoszti visisoj
sztubi i bi mogli delati na tej pokvarjeni
k-nazáj povrnejnji rédnoga cslovecsanszko-
ga csüta i zsvilejnya.

Poszebno sze tícse tou nasega Prek-
murja, gda mámo príiko vsza táksa szkü-
szati stera bi sze nam níti szenyati nej vü-
pala.

Nas národ je bogábojécsi, veropostü-
vajoucsi, i zmálim vöjemányom dönok pre-
szvetseni, napredüvajoucsi národ. Za prise-
sztnoszt láka, za premínyenoszt, trpi ali ocsá-
kov szpoumenek postüje. Vera je ocsákov
herb, v-tom sztojí. Szvojo postüje, drügo
nihá. Ali kak tou dneszdén naprej ide, —
je odvecs. Tou nemre drügo nikaj bidti,
kak brezverníkov, ali drüge vere naszprou-
nikov rovanye, kí námen je med vadlúvá-
nyami szvájo provokirati i te v-kaonoszti
ribiti; ali edno doliobhoditi v drüge ugod-
noszt, ali obej zmesati i nouvo sztvoriti.
Tou nikak nej v dobrouto národne var-
noszti i redü, mirá. Záto tüdi oblászti nesz-
mejo z vküper djánimi rokámi, glédati táksa
dela, escse bole pa to edno zmeslingo tá

zaglédati, gda pri drügom száma dela tak
i podpéra.

Neizobrazseni primorec, prouszte zsvi-
lenyszke praksze i preszvetsenoszti nej na
najvéksoj sztubi zsvoucsi cslovek szvojo
prevörno szlúzsbo tak scsé szpunyávati, ka
med Prekmurci nezadovolnoszt, szpáko
dela Priglása malenkoszti i nyemi oblászti
verje. Ali sto je tiszti cslovek kí bi vu cér-
kvi prouti mogao povedati dühovniki. Tou
sze escse nej zgoudilo. Pa dönok eden
cslovek je priglászto ednoga vucsitela, ár
ga je dühovnik v-madjarszkom jeziki zdá-
vao. Mogoucse ga priglászto záto, da je
evangelicsan, mogoucse záto ár je Prejk-
murec, na vszakoformo pa záto, ár on sztem
ka je primorec-szebi postenyé steo szpra-
viti. Na i nyemi oblászti vörvala, nekrivics-
noga vucsitela pa suspendirala (felfüggesz-
tés.)

Mursko Sobocsko evangelicsanszko
soulo je vísja oblászti podrzsávila vu nyej
katholicsanszki vucsitel djáni, katholicsan-
szki dühovnik lehko hodi vcsit verénávk
té, gda Martjanszki kath. dühovnik szam
zapovedáva sz tamosnyov soulov i ev. es-
peresa vösztira z soule gda té pride evang.
deco vcsit na verénávk.

Pri ednom sze v-mesávava oblászti v
verszko dugoványe i prelomi nyé autonó-
míjo, pri drügom pa zagléda krivice. I gda
sze tak lüdmí krivica dela, tou na dobro
pelati nemre.

Známo ka za vsza tá dela Beográd
nikaj nevej, pride pa vrejmen, ár pridti
more, gda de mogao zvediti, i tüdi pomá-
gati szam. Ár je pa krivica velka, zahte-

vamo osztro preiszkávo kémprvlé, posztou-
panye pa tüdi prouti táksim lüdmí kí med
lüdsztvom izgágo delajo. Edno soulo nemre
komunzerati, ár ne szpádne pod agrarno
reformo, drügoj pa nej nadoblászti dati:
Verszka autonomija jeszte tou postüvati,
na nyé csémere pa nej suspendirati nekrívoga
vucsitela, ár tou med lüdsztvom nezado-
volnoszt büdi.

Europai szibéria

Irtá: L. Rozwadowszky

A lelkefáj, most hogy vissza térek
szibériába. Igen! A jugoszláviai szibériába,
„Prekmurjéba, amely tulajdonképpen az
én hazám — A lelkefáj, mert láttam a
külömbiséget az itteni szlovénia és a volt
stájer szlovénia gazdasági helyzete között.
— Öt napig éltem ott, és amikor vissza
kellett térnem fájt, mert hogy éppen mi,
akik elítéljük azt a vidéket mindennel, mi
vagyunk annyira elhagyatva, hogy méltán
mondhatjuk magunkat szibéria lakóinak. —
És miért? Azért mert köztünk és a tulsó
szlovénia között ép annyi a különbség,
mint a nagy szibéria és bármely más eu-
ropai állam között. — Itt nálunk ugyan az
a helyzet van, ami az ázsiai, szibériában.
Forgalmi nehézségek, elhanyagott utak, a
népünknek semmibe vétele. Na egy vasutas
például rossz fát tesz a tüzre, — bünte-
tésből Prekmurjéba teszik. — Ezt saját fü-
lemmel hallottam amikor a s. j.-i állomá-
son a főnök, forgalmistájának, aki leitta

PODLISZTEK.

Edni máli csrejvli.

Vouszki plavkaszti rejtki oblácke szo plavali
obri krajíne. Velko zburkanye zráka je moglo bidti
aicou, z-dezsdzsom, vihérom i z-blíszkanyem nav-
küp. Vszepovszédik sze vídi nyega meszto, drevje
vejke szo szpolámáne, na liztji, na trávi sze ve-
like dé'zd'zevne kaple lescsijo, vu potoki sümi voda.
Na Vrban Jánosa dvoriszci velke mlake sztojijo,
v-Sziják Mihályá szadovnyáki je pa — kak je tou
Mihaokova Magda právla, nej szamo doszta szadü
nego escse fitcsja gnezdá doj zmláto vihér i de'zdz'.

Obri blatne zelné sze je previdna bejla meg-
la szükala, rourov din sze je ednáko prouti nébi
pozdigávao, stero szo vsze toga znamejnya, ka
mede vecs cé'zd'za, nocsi je bár néba gdete ob-
lácsna, rávno tak, kak Bico ocsó obráz, steri v-
hrbti vugnyeno z-nevgvüsni sztopáji ide vdiljek
po dúgoj ceszti z-Sziják zidárom.

Nakeliko je vküpsztrti szirmák sztarec! Nej
je tüdi csüda, nekáple, nego sze szpáva nanyega
teszreca. Csi nyemi je mrla, gyünci szo sze ny-
mi razpocsili, skegeny i szilje zgorelo, konye szo
nyemi cigányi odegnali. Vsze tej vdárci nej csüdo,
csi szo ga vtrli.

Do etiga mao je szamo etomi szvejti zsvio,
nej je dao níka na bozsicsna, doszta lüdi je pre-

kráto i szkuze szpresao vö zsnyí oucsi, ali zdaj bi
sze zse rad ponizo pred goszpodnom, náimre da
vidi, ka sze nyemi szin vu szmrti vrtí. Gori je
djao pri szebi i oblúbo je, ka de po etom toga
szvojo vrejdnoszt szamo na dobro nücao.

Szamo, ka je tou vsze pred nébov nevugodno
bilou, stero szo lüdfé vcsaszí zacsnoli gücsati ná-
imre da sze je tá csüda zgodila, ka je eden Mari-
jin kejp küpo v-cérkev i gda szo ga domou pelali
na potouki sze je mouszt poudro, i bujli szo sze
konyi, kejp sze je z-kouli vréd nasztrtino szpotro.

Lüdjé ga z-dvoriscs prejk gráhke glédajo, kak
ide v-dügom kapüti oblecseni, drouvno pislívo gla-
vou medplécsa potégnovsi.

— Eh tí Csiba, tí, — právi Böngér Panna,
— nyájte ga, nepoménsávajte ga escse i ví. Tak
ga zadoszta kastiga Boug. — Znáš ka sze je ni-
cou zgoudilo?

— Lehko kaj z-krizsom na brütivi?

— Grum je vdaro v-nyega. V-küp ga je szpo-
tro, Vcseraj szo ga posztavili escse gori z-velkimi
sztroski i zse je sztrtina.

Oh, oh! sztara sze Böngér Panna. — Te zag-
vüsno tá ideta. No pa idi tí máli Andrásko za
nyima i pogledni v-steri kraj sze obrnéta pri sztü-
denci?

„Vesko dejte“ (tak szo zváli toga krotkoga
materré i ocsé nemajoucsega pojbara) Andrasko
je tam kücsao pri ougnji naszrejdi na dvoriszci,
pristerom je Panna v-koutli szlivov lekvár kühala

i gde sze je té szorotícssek rad zdrzsávao, ár sze
je nej szamo pri ougnji szegrejvao (vrejmen je
zse mrzlo bilou) nego dobroga szrdcá Panna ny-
mi je dopüsztila, ka je z-legvára tüdi kostávao.

I zdaj za toga sztároga Bicoa volo vkraj more
oditi, csi nyemi je tou bár nej jáko prav bilou,
záto je za nyima sou. Uprav szta na brütiv sla.

Zsenszke szo nej zaman gücsale, lejpi z-er-
décsega mramora posztávleni krizs je na tle le-
zsao na dvá tála sztrejti. Nini, kama szo prejsle
zláte litere zsnyega: „Na bozso díko je poszta-
vo Bico Jozsef“? Rávno na literaj ga je na
dvouje vtrla grumszka sztrejta, tak da bi Boug z-
tém pravo: „Nej trbej tvoje díke Bico Jozsef, kak
je nej trbelo Marijinoga kejpa, tak toga tüdi nej
trbej.“

Te sztári Bico je doj vzéo pogléd szpotrej-
toga szvojeja dára, steri je na zemli lezsao i nej
sze je vüpaó gori na nébo zglédnoti, gde szo na-
teliko szrdítini na nyega. Kak je okouli szébe
szemtá glédao, je zaglédno toga vbougoga pojba-
ra, tak da bi nyegova kosava gláva nyemi szred-
benik bita, med nébov i zemlov.

Andrasko sze je na brütivi, k-ednoj jeszeno-
voj sztébli podszlono iy-namocseno tücsno brü-
tiva zemlou pográzdzajoucse nogé premenyáva-
jousc pozdigávao, ár ga je zéblo i z-velkov ná-
lezsnosztjov glédao sztároga Bicoa i zidára.

Hodmo odetec odgovori Stevan.

(Nadaljávanye pride.)

magát, és elhanyagolta szolgálatát, Prekmurjét helyezte kilátásba. Tehát mi és vidékünk; mumusok vagyunk a tulso szlovéneknél. — Miért? Nem hálával kellene nekik velünk szemben lenniök? És mégis! — Lenéznek bennünk és amiért ellátjuk őket, még ki gonyolnak. Ki gonyolnak és szibériának neveznek bennünket, illetve vidékünket. De kik az okai, hogy itt szibériai helyzet van? Mert hogy az van, azt mi magunk is belátjuk.

Négy év óta vagyunk ez új államalakulatnak fiai és szegény nekik, még eddig nem tudtak segíteni azon, hogy a szibériai helyzeten változtassanak. Egyidő óta bár már nem fűtik hetenkint háromszor közlekedő egyetlen vonatunkat elrothadt talpfával, de ez még nem haladás. Haladásnak mondhatnánk, ha négy év óta épülő vasúton az összeköttetést felvehetnénk. Népünk most kénytelen a terményeit ugyszólván elajándékozni, mert kereskedők, akik azt megveszik, csak felét adják érte, mint másol, mert részben a nagy kocsi fuvarszámítva nem is igen tehetnék másként, részben azonban tudva, hogy a forgalmi akadályok miatt a terepet mintegy monopoli-um bérletként uralják, ki uzsonázzák a népet.

Mikor lesz az állapotnak vége? Hisz magának az államnak is érdeke volna ezen segíteni! még pedig mielőbb, mert hisz az állam a népből él, ha pedig a nép kizsákmányolt és szegény, nem tud meg felelni államfiui kötelezettségének.

Nem akarom az állam vezetőséget lenézni; de annyit mégis bűnül róhatunk fel nekik, hogy bennünket elhanyagolnak teljesen, mert négy éve, hogy a vidéket urolják, ez idő alatt, ha csak egy kis szorgalmatosságot és velünk törődömséget tanusítanának, már segíthettek volna a bajon és Prekmurje nem volna ma is még a jugoszláv szibéria, hanem a jugoszláv kánaán, mert népünk törekszik, csak a segítő faktorok nem törődnek velünk.

A parlamenti elnök választások.

A nemzetgyűlés szombati ülésén megnyitották a parlament második ülészakát és megválasztották az új elnökséget.

Az elnökválasztás a szokásos formalitás helyett erőpróbáját jelentette a kormánynak a szövetséges ellenzékkel szemben. Az erőpróba meg is történt és az ellenzék teljes kudarcával végződött. Az ellenzéki listára csak a demokraták és a két föderalista párt, a klerikálisok és a muzulmánok adták szavazatukat.

A parlament ülésére 10 órakor gyűltek össze a képviselők. Stepanovics radikális párti pap-képviselő javaslatára Oraovac Tomát egyhangulag megválasztották korelnöknek.

A szavazás eredménye szerint 199 szavazatot adtak le, amelyből 124 a radikális listára, 65 az ellenzéki blokk listájára, 9 pedig a földművesekéire esett. Két szavazólap üresen maradt.

A parlament elnökéül Jovanovics Ljubát 124 szavazattal, első alelnöknek Babicsot 125 szavazattal, másod alelnöknek pedig Rankovics Mihajlót választották 123 szavazattal. Az utóbbit úgy látzik Markovics volt igazságügyminiszter törölte, aki tudvalevőleg személyes ellensége Rankovicsnak.

Az ellenzéki blokk listáján elnöknek Pecics demokratát, első alelnöknek Hohnyec klerikális, másod alelnöknek Hrasnica muzulmánt jelölték. A földművesek elnökjelöltje Lázics Voja volt.

Oraovac korelnök a szavazás után kihirdette az eredményt és felhívta az ujonan választott el-

nökséget, hogy tisztségét fogadjon el. Jovanovics Ljuba a radikálisok tapsai közepette lépett az elnöki emelvényre, ahonnan rövid beszédben köszönetet mondott megválasztásáért. Utána megállapították a keddi ülés napirendjét, amelyen két parlamenti bizottság megválasztása szerepel.

Az ellenzéki blokk megalakítására vonatkozó tárgyalásokat egyébként a parlament újabb szi-nete is visszaveti. Ugyanis a kormány a parlamentet a pénzügyi bizottság megválasztása után újra elfo-olja napolni egész november 16-ig. Ezalatt a pénzügyi bizottság megkezdte az 1923—24. évi költségvetés és a pénzügyi törvény tárgyalását.

Széthullik a német egység.

A szeptatisták kormányt alakítottak a Rajna vidéken.

Kikiáltották a rajnai köztársaságot.

A rajnavideki szeptatisták, akiket a francia megszálló hatóságok támogattak, vasárnap Aachenben kikiáltották a rajnai köztársaságot. A puccsot kora hajnalban hajtották végre előre megbeszél- terv szerint. A szeptatista fegyveres csapatok megszállták a középületeket, kitzűték a régi szeptatista lobogót, eltávolították a német rendőrséget, amely minden ellenállás nélkül átadta helyét a kirendelt karszalagos fiatal embereknek. A város birtokba vétele után a mozgalom vezetői megalakították a rajnai köztársaság ideiglenes kormányát, amely kiáltványban jelentette be, hogy a hatalmat a Rajnavidéken átvette. A szeptatista puccs-kormány még vasárnap rendezetileg betiltott minden gyűlést és szigorúan meghagyta a német rendőrség tagjainak, hogy fegyvereiket szolgáltatassák be. A lakosságot felszólitották a rend és nyugalom megóvására és kilátásba helyezték, hogy sürgősen teremtenek élelmiszert és munkaalkalmat.

A munkásság általános sztrájkot proklamál a szeptatista puccs ellen.

Aachenben vasárnap reggel a szeptatisták kitzűték a középületekre a zöld, fehér, piros lobogókat. A rendőrség mindc- nűtt visszavonult, helyére karszalagos egyének állottak. A kormányhatósági és postaépületbe vezető utakat a szeptatisták már kora reggel megszállották. A házakon plakátok hirdették a rajnai köztársaság megalakítását.

A szeptatisták minden ellenállást könyörtelenül elnyomnak. A lakosság nyugodtan viselkedik. A munkásság, hir szerint, általános sztrájkot proklamál a szeptatista puccs ellen.

Az angol politikai körök úgy tudják, hogy ha a szeptatisták ragaszkodnak az angol zónába való bevonuláshoz, úgy Godley tábornok a legszigorubb ellenintézkedéseket teszi, mert politikumot nem engednek az angol hatóságok a megszállt területeken.

Az aacheni ideiglenes szeptatista kormány kiáltványban — a Havas ügy- nökség szerint — a berlini kormányt teszi felelőssé a rajna-vidéki német nép insé- géért. A kiáltvány hangsúlyozza, hogy a rajnai köztársaság szomszédai- al békében és barátságban kíván élni.

Slůžbo pomožnoga pisarja išče neki do- mačin, vešči slovenski in madjarski jezik.

—:—

Naslov pove uredništvo.

GLASZI. — HIREK.

— **Mrteloszt Tri tjedne sztaroga szincska je vzela tá neszmlena szmrt t. m. 24.-ga od g. Lipics József „Szlavenszke banke“ uradnika i tüvárisice Kühár Sárike. Mládoga pára zsaloszt je vesz ob- csinsztvo tálnik. Nase szozsalje.**

— **Vlom. T. m. od 24.-ga na 25. vnocsi szo neznáni csinitelje netri vdrli v-trgovino Morgen- stern Jakaba v G. Petrovci i szo vsze mogoucs- odneszli. Csinitelje szo pa mogli dobro znati prí- like, ár szo znati ka je trgovca szin nej domá, tüdi ka je v pondelek vecs ledrnoga i textilnoga blagá doblenoga, i tak szo szi vrejmen vöponücali. Ka koncsi eden med nyimi je domácse vrszte mogao biditi je szvedousztvo tou, ka szo szkousz peovnice prisli v-baoto. Blizsányi podátkov escse nemamo v-rokáj i tak tüdi nej v skodi. Gvüsno je pa, da kvára vecs nego pou milliona koron more biditi, ár je zse szamo szakolejrano na 400.000 koron bilou. Zsandárje szo erezgicsno preiszkávo zacséli prouti csinitelom, ki organizirana banda more biditi.**

— **Pasteurjov zavod boude v krátkom nasztáv- leni v Celji. Tak mo blizse ednoj humaniteti, ki je v-vezdányem vrejmeni cslovecsanszka potrejba.**

— **Odkriti tolvaj. Zse dúgo vrejmen je v sztráhi bila Črenšovszka okoulca pred tolvaji, ali zdaj sze je ednook poszrecsilo zsandárom dobiti té vticske, touje da vodit la Ritlop Ferenc brezdelnoga fti- csara. Po nyega ovádbi je zvecsimi büo v zvézi i tüdi Kolenko trgovca. szo oni oroupali szvoj- csasz. Prejk szo ga dáli D. Lendavszkoj szodniji.**

— **Poszvetsüvanye zvoná. Sztrükovszke obcsine darovitni prebiválci szo za predkrátkim küplenim zvonom t.m.21-ga zse drügi v zvon dáli poszvetsüvati. Ouszvetek poszvetsüvanya je ob 3. vöri ppdnévi med lejpimi gouvoricami g. Siftár bodonszko- ga ev. dühovnika v navzoucsnoszti velike mnozsine lepou potekao.**

— **Nouva fabrika. Subotiška tvrdka „Perun“ je akcijo zacsnola za posztávlanye edne fabrike za polszke masine. Ár edna táksa fabrika rejszan falí v Jugoszláviji, tüdi Subotiski obcs. tanács podpéra ideo, tüdi je zse fundus obezsala. Zidanye sze v- krátkom zacsne.**

— **Halálozás. Sulyos csapás érte Lipics József, a »Slavenska Banka« tiszviselőjét és nejét, Kühár Sárikat, amennyiben elsőszülött háromhetes kis- fiukat, aki rövid és boldog házasetüket még megelégedettebbé varázsolta, folyó hó 24-én el- vesztették. Nagy részvét mellett 25-én temették el. Öszinte részvétünk!**

— **Betöréses lopás. Folyó hó 24-éről 25-ére virradó éjjel Morgenstern Jakab gornji petrovci kereskedő üzletét ismeretlen tettesek teljesen ki- rabolták. A tetteseknek ismernie kellett teljesen a helyzetet. Először is tudták azt, hogy a fiatal Morgenstern nincsen odahaza, másodsor, hogy a kereskedő hétfőn nagyobb mennyiségű bőr és textil árut kapott. Nemkülönben feltűnő az is, hogy a pincébe törtek be s azon keresztül hatol- tak az üzletbe. Közlebbi adatokról még nem ér- kezett jelentés, így a károsodásról sem. Annyit azonban már is meglehet állapítani, hogy a kár több mint fél millió, mert betörés ellen is 400.000 koronára volt biztosítva. A csendőrség erélyes hajszát indított a tettesek kézrekerítésére, amely egy szervezett bandából állhat.**

— **A leleplezett rablóbanda. Črenšovci község környékén hosszabb idő óta egy jól szervezett rablóbanda garázdálkodott. A tusnišcai csendör- ségnek a minap sikerült a banda vezéréül, Ritlop Ferenc suhanc személyében elfogni, aki a vallatás során beismerte, hogy több egyénnel állott össze- köttetésben, ugyszintén azt is, hogy a legutóbb Kolenko Iván kereskedőt ök rabolták ki. Átadták D.lendavai járásbiróságnak.**

— **Sakkverseny Križevcén.** A Križevci Sakkör elmúlt vasárnap versenyt rendezett, melyen senketten vettek részt. A verseny győztese Daras Aladár evangélikus lelkész lett.

— **Kirabolt bíró.** A napokban Balažič István alvinci bíró házában ismeretlen tettesek betörték a nagyobb mennyiségű búzát, krumplit és lisztet, amelyek el mintegy 5000 dinár értékben. A csendesség a nyomozást megindította.

— **Pasteur intézet Ciliben.** Mint értesülünk, Ciliben a közegészségügyi minisztérium Pasteur-intézet felállítását tervezi. A tárgyalások a cillei orosz tanáccsal megindultak már az intézet felépítése ügyében.

— **Harangszentelés.** Strükovci község áldozatos lakói röviddel ezelőtt beszerzett harangjaiban folyó hó 21-én már a második harangot is szenteltették. Az ünnepély szűkebb körben, inkább házi jellegű volt, mely délután 3 órakor Siftár Adonci lelkész úr magas szárnyalású beszédével, a házi közönség jelenlétében folyt le.

— **Új gyár.** Suboticán (Szabadka) a Perun nevű vállalat akciót kezdeményezett egy mezőgazdasági gyár létesítésére. Tekintettel arra, hogy ily a gyár hiánya Jugoszláviában nagyon érezhető, Subotica város tanácsa is támogatja a vállalatot részére a szükséges telket is felajánlotta. A gyár építését a legrövidebb idő alatt megkezdik.

— **Új városbíró.** Kokot Iván kereskedő Dolnja Lendaván, aki eddig a városbírói teendőket volt megbízva, elköltözött Dolnja Lendaváról, helyébe ljubljana tartományi kormány Kac Ferenc u. o. kereskedőt nevezte ki városbírónak.

— **Kereskedelmi árak Zagrebban:** Buza 1360 kor., zab 870, tengeri 960, ökör 36—46, Mariborban: sertés élő kgr. 100—112 és 88—92 kor. sertésárak 4—6 kor.-val emelkedtek.

— **A trónörökös keresztelése** Beogradban nagy népszerűség keretében folyó hó 21-é véget ért. A fejedelmi vendégek, mint a román és görög királyi pár, yorki herceg, a koma, már elutaztak. A herceg is nászutra ment el és visszajövet Zagrebban telepszik le.

— **A kivándorlás szabályozása.** Északamerikai utazások kivándorlási kvótája betelt, azoknak, akik már megkapták a kivándorlási engedélyt, de még otthon vannak, január elsejéig el kell utazniuk, mert engedélyjük ezen túl érvényét veszti. Akik most jelentkeztek előjegyzésre, azok csak a jövőre kaphatnak kivándorlási engedélyt. Kivételek csak a kereskedők, akik üzleti ügyekben utaznak Amerikába. Kivételes elbánásban részesülnek az amerikai állampolgárok gyermekei is, azok, akik kétéves életüket még nem töltötték be.

— **Rablótamadás Šalovcén.** Folyó hó 16-án délután 1 órakor három ismeretlen tettes karó, revolver és fejszével felszerelve, betört Balek Zsuzsa házába, kit a vele vadházasságban élő Leposákkal együtt megtámadták és súlyos összeverték. Amikor ezekkel végeztek, a szobából 2250 kor. értékű ágyneműt vittek el magukkal, közük még az istállóban alvó és utánuk szaladó kutyának Ernő fia bal térdébe revolverrel belelőtt. Mint a nyomozás megállapítja, mezitláb voltak és egyik magas, másik kettő alacsony termetű volt. A nyomozás tovább folyik.

Egy világcsoda.

Ikrek egy férfi gyomrában.

Szombaton délelőtt beszállították a beogradi klinika sebészeti osztályára egy huszonegy éves kórházból származó fiatal férfit, akinek gyomrában mintegy három emberfej nagyságú daganat volt. A fiatalember, aki már öt éves korára visszafelé emlékszik erre a daganatra, különösen az utóbbi időben szenvedett nagy fájdalmakat

ugy, hogy hozzátartozói beszállították a beogradi klinikára.

Még szombaton délelőtt hozzáfogott az operációhoz dr. Kosztics Milivoj egyetemi orvostanár, aki, amikor felvágta a daganatot, meglepődve vette észre, hogy a daganatban egy kifejlett fejű embrió van, a fején körülbelül egy kilogram súlyú hajcsomóval. Amikor ezt a csodát észrevette, azonnal összehívta a klinika valamennyi orvosát, akiknek jelenlétében óvatosan megnyitotta a hasüreget. Közelebbről szemügyre véve az embriót, megállapították, hogy az embrió törzse meglehetősen normálisan fejlett, míg a feje és a kezei aránylag visszafejlődtek.

A műtét egy óra hosszat tartott s annak során kiemelték a hasüregből egy 30 centiméter nagyságú gyermektestet, azonkívül egy gyermekfejet, amely egy újszülött fejének felel meg, azzal a különbséggel, hogy a szájában néhány fog is van. A fej a gerincoszlophoz volt hozzánőve és a hozzátartozó testnek minden egyéb része teljesen hiányzott. A korcstest nőnemű.

Az operáció sikerült és remélik, hogy a beteg életben marad.

A természetellenes jelenség valószínű magyarázatáról Kosztics professzor az újságíróknak a következőket mondotta:

A klinikai praxisban hasonló eset még soha nem fordult elő, mert férfi testben idegen emberi, vagy embrió testet soha sem találtak. A most megoperált fiatalember daganatában talált test tulajdonképpen sem élő, sem holt állapotban nem volt, leghelyesebben azt lehet mondani, hogy parazita életet élt a fiatalember testében. A legvalószínűbb feltevés szerint, a fiatalember anyjának ikrei születtek volna, azonban az egyik magzat fejlődése folyamán a saját testébe zárta a másik magzatot, amely ott degenerálódott és csodálatos módon úgy tudott a testbe bekapcsolódni, hogy ott mint parazita, tovább élt és fejlődött.

A kivett testeket még nem boncolták fel, hanem azokat Kosztics tanár tudományos vizsgálat alá veszi, aminek eredményéről a beogradi orvos egyesületben be fog számolni.

A beogradi orvosok a szombati nap folyamán nagy számban jelentek meg a kórházban és megtekintették a kioperált testeket.

Legutolsó jelentés szerint azonban az operáció után kevés időre magához tért és csak jajgatott: fáj, fáj . . . mire a jeleolevők sajnálkozására, kilehelte lelkét. Az illető holttesten megfogják állapítani, hogy a műtét következtében vagy más ok miatt halt-e meg.

Szoldacska proutirevolucija v Grskom.

Revolucionarni komité je razglászo statárium.

Athén. V notrányoszi drzsáve bodoucsi garnizonaj je vövdarila revolucija. stera je pa nej velikoobszészna. Ta szburkana szoldacsija zselej premenbo vláde i zahteva, naj garantirajo szplosno volilno szlobodo. Na cseli proutirevolucije oficirje sztojijo, ki velko agitácija delajo, da naj pridobijo vesz armádo za proutisztánye.

Plasztirosz jezernik je proklamácija dao vö, vu sterom izjavla, ka de v pár dnévi zagvüsana lüdsztva volilna szvoboda. Proklamácija osztro napádao zszurnalisztike tisztí tao, steri je vu zádnyí dnévaj osztro napáda armádo, priglásao, ka v notrányoszi drzsáve je nikelko oficirov, za sterimi nisterne politicsne szküpine, sztojijo szo revolucija steli napraviti med szoldacsijov, ki szo sze pa nej zdrüszili k-tomi gíbanyi Grcki národ na mir pozáva Plasztirosz, ár ovak z vszákím rédbanpotívajoucsim de neszmileno posztoupao.

Venizelosz i Zainisa partája je tüdi proklamácija vödála, vu sterom je proutirevolucionáre dezavuérala.

Grcki poszlanik v Párisi je potrdó tiszté glászi, ka v Grcsiji je proutirevolucija vdárla vö, stera je véksega znacsája.

V soboto zvečer svira ciganska godba

KINO v Murški Soboti

V soboto 27. okt. ob 8 uri zvečer, v nedeljo 28. okt. popold. 3, zvečer 8 uri:

LYA M A R A

— in dem Exklusiv-Film: —

Doživljaji glasovite plesačice — Die Abenteuer der berühmten Tänzerin

Fanny Elsslerove

Historijska drama u 5 činova.

Vstopnina:

Gornje lože 8.—Dinár, spodnje lože 7.—Din. in II. prostor 3.—D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Bei der Samstag-Abendvorstellung Konzert der Zigeinerkapelle. (Baranja)

— **Nouvi gerent.** Doszedásnyi D. Lendavszki gerent Kokot Ivan trgouvecz sze je odszelo i tak na zpráznyeno gerentszko meszto je dezsélna vláda Kac Franca imenüvala.

— **Tzsne cejne v Zágřebi:** Psenica 1360 K., ovesz 870, kukorca 960 jünci zsvi kg. 36—46. V Maribori: szvinyé zsvi kg. 100—112 i 88—92. Szvinyzka cejna sze za 4—6 K. zdignola.

— **Krszt presztolonaszlednika v Beográdi** sze je t. m. 21.-ga sz velkov parádijov dokoncsao. Králevszki gouszti, kak rumunszki i grcki pár i jorszki vojvoda szo sze zse odpelali. — Pál herceg, ki sze je t. m. 22-ga zaroucsó je odísao na zsenitovanyszko potüvanye, po sterom sze sztálnó naszeli v Zágřebi.

— **Obszoudba.** Durics Ivan logára z Rankovec, ki je kak szmo szvojezsaszno zse na tom meszti piszali — dávcnoga urádnika S. precí namláto ár szo nyemi ponocsi oukna trli, je obszojen na 14 dni zápora i 1000 Din. strofa. Apelírao je.

Posta.

Csurman: Mi liszt po vszebini vasega piszma posílano. Csek je nej nas nego z »Dávcnoga urada« steroga lehko prevzemete v urednistvi plácsajte nanyem szpiszano porcijo. —K. J. b. Kaj sztvárnoga nam porocsajte, za táksé je skoda na stemplini.

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár = Kj 328.—

100 Kor. Budapest = » 1·88

100 Kor. Becs = » —49

1 lira = » 15·68

Zürichben 100 Dinar = 6·55

Gazdálkodás

A veszettség.

Irta: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

Ilyenkor a gazdájukat nem ismerik meg, támadnak, harapnak, futásnak erednek, hosszú utakat bejárnak eszeveszettségükben és harapják a mi eléjük, utjukba akad. (A veszettség csirájának fenmaradási módja.) Gyakran, de egyre ritkábban, eszméletüket rövid időre visszakiapják, idegen, ismeretlen helyen találják magukat. Fáradtak, nyugodni vágnak, de az ismeretlen falu kutyái, emberei üldözőbe veszik a beteget, támadják. Ez a hajsza újabb és újabb rohamot vált ki, amely görcsökkel, nehéz légzéssel kapcsolódhatik. A harapási vágy és a dühöngési rohamok fokozatos enyhülésével, fokozatosan szaporodnak a különféle hüdések. Mozgási nehézségek jelentkeznek: futás közben nem tudnak árkon, akadályon szabályosan átugrani, egyik-másik lábukat nem tudják rendesen mozgatni. A farkuk, alsó állkapcsuk a hüdések terjedése miatt tehetetlenül lelog. Ezért a szájban képződött nyálát sem tudják rendesen lenyelni, az kicsurog a szájból hosszú fonalak alakjában. A szemgolyót mozgató izmok bénulása miatt, a szemgolyók, amelyek a hiányos táplálkozás, helyesebben éhezés miatt, becsúsznak, mélyen ülnek, nem állanak szabályosan, hanem kancsal módon. Ez a kancsalság a beteg állat tekintetét hamissá, alattomosá teszi. A hangszalagok hüdése miatt az ugatás rekedt, kettőzött formájú lesz, mintha ugatni és vonítani egyszerre akarna a beteg. Már ennek előtte jelentkezik a „viziszony”, a beteg az eléje tartott vizet nem képes lenyelni (akárcsak a nyálát) és ez kellemetlen érzéssel, fájdalommal, félelemmel jár. Ez az inger újabb rohamokat okoz, melyeket a viznek az egyszerű látása is kiválthat. E rohamok a fennálló bénulások miatt persze más alakban jelentkeznek, mert a bénult testrészek görcsös összehúzódásra képtelenek. Ezek a változatos tünetcsoportok később teljes hüdésbe mennek át. A betegek teljesen tehetetlenül, szenttelenül fekszenek, fuldokolnak, amíg a légzésük egészen meg nem áll.

A betegség nem szokott egyforma ideig tartani, 4—8—13 nap után biztos a halál. Megjegyzem, hogy az első napot nem a harapás, fertőzés napjától, hanem a betegség első tüneteinek megjelenési napjától számítjuk. A betegség tünetei nem láthatók mindig egyformán és ilyen tisztán, amint azokat leirtam. Sokszor csak a harapott helynek gyakori nyaldosása, később annak harapdálása tűnik fel, amit a fertőzött helynek állandó viszketése okoz. Az ezután leirt tünetek mind elmaradhatnak és mindjárt a bénulások jelentkezhetnek. Voltak esetek, hogy a kutya üldözési mániát kapott, megszökött hazuiról, 80 kilométeres utat pár óra alatt futva meg tett, harapási vágy nem fogta el, vagy ha elfogta, az csak az utolsó faluban jelentkezett, azután hirtelen elhullott. Elég jó, de nem biztos tünet, amikor a veszett eb az egészséggel összemarakodik, hogy az egészséges kutya veszekedés közben morog, vonít, hangot ad, a beteg hangtalan. Ez a tünet azért nem megbízható, mert van néma kutya is. Van olyan lefolyású veszettség, amikor az állat csak bágyadt, álmos, nem harap, nem ugat, csak úgy tesz, mintha legyen után kapkodna; nem eszik, pár nap múlva elhull. Senki sem tudta, hogy veszett volt. A veszettségnek ez a sokféle alakja sokáig nem volt érthető, most már tudjuk az okát. Minden az agykéreg sejtjeinek vegyvonzásától függ. Amelyik sejtet előbb éri a fertőző anyag és annak mérgei (ha egyáltalán vannak mérgei), azok a sejtek előbb fognak abnormálisan működni. Amde az agykéreg sejtjei nem egyformán ingerlékenyek; az egyes állatfajoknál, sőt az egyéneknél sem. Ez a különféle agysejt-ingerlékenység okozza a rendes, egészséges *vérmérsékleteket* is. Amelyik kutya például egészséges állapotában élénk, gyors, hirtelen haragra gyuló természetű volt, az, ha veszettséggel fertőződik,

rendesen *dühöngő* veszett lesz. Nem így a nyugodtabb természetű, flegmikus kutyák. Ezek *csendes* dühben pusztulnak el ha a veszettséget megkapják.

Mint említettem, a veszettség tünetei legfeljebb 13 napig láthatók. Ezen időn belül biztos a halál. Azonban, mint sok mindennél, itt is vannak kivételek. Ha a tünetek oly gyengék, hogy szakembernek is alig észrevehetőek, akkor néha meg is gyógyulhat a beteg kutya. Az ilyen gyógyulási esetek nagysága: 8-10%. Ezért nem szabad az állatorvosnak a megmaradt embert nem fertőzöttnek tartani, ha kutya a marásútáni 21-ik napon még életben van. A 21 nap onnan ered, hogy a nyál a betegség kitörése előtt 8 nappal már fertőzhet, a betegség legelsőbban a 13-ik napon okozza az elhullást (8 + 13 = 21 nap.)

Azt senki nem hiszi, csakis az, aki a betegségekkel állandóan, egész életén át foglalkozik, hogy milyen nehéz még az állatorvosnak is, egy teljesen idegen, elfogott kutyán vagy más állaton a veszettséget konstatálni, megállapítani. Sok betegség van, amellyel a veszettséget össze lehet tévesztetni. Ilyenek: az agyvelő bővérősége, az agyvelőburok és az agyvelőkéreg gyuladása, a nyavalyatörés, a hurutos kutyabetegség (szoporonyica), az Aujekszy-féle betegség, fidegen tárgy megakadása a bélben és másféle bélelzáródás, mint a bélcsavarodás, béltüremelés, sokféle élősd, giliszta a bélben, álca, féreg az orrban, homloküregben, stb. De nemcsak betegségek, hanem egyszerű lelki ingerek (az idegrendszerre gyakorolt ingerek), amilyenek pld. az elzárás, a fokozott nemi inger, a szopós kölykek elvétele az anyjuktól, stb. szintén okozhatnak a veszettséggel könnyen összetéveszthető tüneteket. Az állatorvos nem tudja megkérdezni attól az idegen állattól a faház vagy a ketrec rácsozaton át, megharapták-e 3 hónapon belül az ebtársai, nem-e nyelt le véletlenségből egy kavicsot aportozás közben, nem fáj-e a hasikája, vagy talán a szivecskéje kimondhatatlan szerelemre vágyik; de még azt sem tudja megmondani, hogy a viselkedésével, dühöngő elégedetlenségét fejezi ki a fölött, amiért a kölykeit az ő saját beleegyezése nélkül tőle elvették és még talán a vízbe is dobták őket! Avagy csak megakarja velünk az eb értetni, hogy végtelenül szereti a szabadságot és nem tetszik neki, hogy őt elzárták és a rácson át bekaftogatják még az állatorvost is, mintha elmebajos lenne. Az ebbeli nem tetszését oly módon fejezi ki, hogy neki rugaszkodik a rács léceinek és fogtörésig rágja, hogy a készített nyíláson át kijuthasson, a zárkát és aki őt bezárta, félvállról nézve, megvetőleg otthagya, folytathassa jól tervezett kirándulását, melyeket az ostoba emberek oly lelketlenül megzavartak.

(Folyt. köv.)

Na debelo!

Na drouvno!

Naznányam

postüvanomi obcsinszti, ka sam oudrpo
trgovino z vinom

na debelo i drouvno i sze dobi vszake-
○ féle vino po nájfalejsoj cejni. ○

VEREN STEVAN, MÁRKISAVCI.

Hirdessen a

Mőrszka Krajiná-ban

mert hirdetései eredménnyel járnak

AMERICAN LINE

Ustanovljena 1871.



Redna potniška
plovba.

HAMBURG —
NEW YORK

z parobrodi na dva
in tri vijake

„Manchuria“ 13639 t. „Mongolia“ 13639 t.
„Finland“ 12222 t. „Kronland“ 12222 t.
„Minnekahda“ 17221 t.

Izvanredno urejene in tretji razred.
Izvrstna hrana.

Pojasnila dajajo brezplačno zastopstva

AMERICAN LINE

Beograd, Karadjordjeva ulica br. 91.
Zagreb, Trg I. br. 16,
Ljubljana, Marijin trg 2.
Gruž, Obala.
Bitolj, Bankarska ulica br. 12

LEJSZ ZA CIMPER I DRVA
sze lehko naroucs i pri
FUJSZ JANEC OTTOVCI
Po niszikoj cejni!

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák

Biágo - Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	K	1300—
» »	Zsito—Rozs	»	1100—
» »	Ovesz—Zab	»	1100—
» »	Kukorca—Tengeri	»	1100—
» »	Proszou—Köles	»	1200—
» »	Hajdina—Hajdina	»	—
» »	Graoka—Bükköny	»	2000—
» »	Otroubi (psen) — Korpa (buza)	»	900—
» »	Szenou—Széna	»	400—
» »	Graj—Bab	»	2400—
» »	Krumpise—Burgonya	»	300—
1 kg.	Lenovo sz.—Lenmag	»	22—
» »	Detelcsno sz.—Löhermag	»	—

III. II. I.

» »	Bikovje	zslivo	—Bika	45—	55—	60—
» »	Telice	—Üszö	45—	55—	60—	
» »	Krave	—Tehén	28—	40—	50—	
» »	Teoci	—Borju	65—	74—		
» »	Szvinyé	—Seriés	80—	90—		
» »	Mászt I-a—	Zsiri-ö.	216—			
» »	Zmoucsaj—	Vaj	140—			
» »	Spej—	Szalona	176—			
1	Belice—	Tojás	7—			

V-BREZOVC

SZE EDNA ZIDANA HIZSA O D A, STERE
LASZNIK JE V-AMERIKI. BLÍZSISE NAZ-
NANENYE SZE DOBI PRI
FLISZÁR JÁNOSI v MURSZKOJ SZOBOTI

H R A N I L N I C A v M U R S K I S O B O T I

Prej — Ezelőtt

M U R A S Z O M B A T I T A K A R É K P É N Z T Á R
(SZTÁRAGASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZÉZI

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN

Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-AL

Podgovornik, lásztnik i vödányik Kühar Stevan Márkisevci.